

НЕДЕРЖАВНІ ПЕНСІЙНІ ФОНДИ ЯК ГАРАНТ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПРАЦІВНИКІВ АВАРІЙНО-РЯТУВАЛЬНИХ СЛУЖБ

Анотація. Розглянуто переваги відкриття особистого пенсійного рахунку для працівників аварійно-рятувальних служб як для працюючих у сфері з підвищеними ризиками й небезпекою для життя та здоров'я.

Анотация. Рассмотрены преимущества открытия личного пенсионного счета для сотрудников аварийно-спасательных служб, которые работают в сфере с повышенными рисками и опасностью для жизни и здоровья.

Annotation. The advantages of individual pension account for employees of rescue services, who works in high risk sphere, are grounded.

Ключові слова: пенсійне забезпечення, індивідуальні накопичувальні пенсійні рахунки.

У сучасних умовах сприяння загальнонаціональним інтересам держави, а також забезпечення прав і свобод кожної окремої людини, її здоров'я, життя, нерозривно пов'язані із захистом від негативних впливів надзвичайних ситуацій (НС) природного, техногенного та іншого характеру. Зараз в Україні цей захист визнається одним із пріоритетних напрямів державної політики. Усе це й зумовлює необхідність вдосконалення механізму функціонування та адаптації до сьогоденних умов вітчизняних аварійно-рятувальних служб, впровадження організаційно-економічних інновацій в їх роботу для підвищення рівня забезпечення захисту населення і територій від НС, створення єдиної системи запобігання і реагування на такі ситуації, адаптації служби до європейських стандартів та підвищення ефективності використання бюджетних коштів на зазначені цілі.

Реалізація вищенаведених пунктів державної політики неможлива без впровадження дієвого механізму забезпечення соціального захисту самих працівників аварійно-рятувальних служб.

Під соціальним захистом розуміємо діяльність, спрямовану на забезпечення соціальної безпеки (недопущення умов, які б призвели до неприйнятної зниження рівня життя основних верств населення та окремих соціальних груп, їх соціальної деградації) [1].

Поступове досягнення загальноєвропейського рівня соціального забезпечення і захисту можливе лише шляхом адаптації соціальної політики України через реформування систем страхування, охорони праці, здоров'я, політики зайнятості та пенсійного забезпечення.

Ураховуючи специфічні умови роботи працівників аварійно-рятувальних служб з підвищеними ризиками й небезпекою для життя й здоров'я, одним з першочергових завдань постає реалізація соціального захисту працівника і його сім'ї через створення особистого страхового й пенсійного фонду.

Формування систем пенсійного забезпечення в розвинених країнах регулярно переглядається, доповнюється й модернізується відповідно до соціально-економічних умов. Зростання пенсійних виплат, старіння населення змусили переглянути наявні солідарні системи підтримки літнього населення й здійснити реформування системи державного пенсійного забезпечення, додавши до нього накопичувальні принципи й залучивши недержавні фінансові механізми для пенсійного забезпечення громадян.

Необхідність запровадження недержавних систем пенсійного забезпечення визнана сьогодні більшістю країн світу і у багатьох з них почали розглядати впровадження системи недержавного пенсійного забезпечення як необхідну складову державної пенсійної політики [2].

Якщо ж розглянути демографічну ситуацію в Україні, то бачимо скорочення чисельності населення незважаючи на зростання народжуваності, а у структурі населення зменшиться частина людей працездатного віку. Окрім цього відзначається значна смертність серед населення працездатного віку. Якщо ж поглянути на звіт Міністерства з надзвичайних ситуацій щодо кількості НС станом на 1 грудня 2008 р. – з початку року виникли 283 НС, у тому числі техногенного характеру – 173, природного – 110, в яких загинули 520 людей, а постраждали 922 людини. Станом на 1 грудня 2009 року, то з початку року виникли 238 НС, у тому числі техногенного характеру – 135, природного – 103, в яких загинуло 312 людей, а постраждали 1 465 людей [3]. Серед потерпілих та загиблих частка рятувальників близько 2 % щорічно. Вищенаведені дані свідчать про щорічне збільшення негативних наслідків НС, так у 2009 році кількість потерпілих збільшилась на 59 % (або на 543 особи).

У той же час, за даними Державного комітету статистики України середній розмір пенсії за інвалідністю в 2009 році становить 742,7 грн, а у разі втрати годувальника – 647 грн [4]. На жаль, це найнижчий рівень пенсійного забезпечення, порівняно з більшістю європейських країн.

Як показує світова практика, найефективнішим механізмом фінансового захисту працівника є завчасне відкриття власного недержавного пенсійного рахунку в НПФ.

НПФ – юридична особа, створена відповідно до Закону "Про недержавне пенсійне забезпечення" і є неприбутковою організацією, функціонує і здійснює свою діяльність винятково з метою нагромадження пенсійних внесків на користь учасників пенсійного фонду з подальшим управлінням пенсійними активами, а також здійснює пенсійні виплати учасникам фонду у визначеному законодавством порядку. Фонд залучає пенсійні внески вкладників, інвестує кошти з метою їх захисту від інфляції та примноження, а пізніше здійснює пенсійні виплати учасникам за рахунок накопичених пенсійних активів.

Особистий пенсійний рахунок дає такі переваги:

одержання накопиченої додаткової пенсії з недержавного пенсійного фонду, що дозволить збільшити свій щомісячний дохід й зберегти гідний рівень життя;

спадкування пенсійних накопичень – на всі пенсійні нагромадження поширюється право спадкування (на відміну від державної пенсії);

самостійний вибір свого пенсійного віку;

можливість контролювати свої пенсійні накопичення;

мінімізація ризиків і забезпечення приросту капіталу вище поточного рівня інфляції;

можливість заміни пенсійного фонду – вкладник може в будь-який момент розірвати пенсійний контракт і перевести пенсійні кошти в іншу фінансову установу (пенсійний фонд, банк або страхову компанію);

можливість вибору з трьох варіантів пенсійних виплат: пенсія на визначений строк, довічна пенсія та одноразова пенсійна виплата [5; 6].

Недержавне пенсійне забезпечення створює передумови досягнення загальноєвропейського рівня соціального забезпечення і захисту працівників аварійно-рятувальних служб України, а особисте планування свого пенсійного забезпечення на довгострокову перспективу стане гарантією фінансового захисту та добробуту в похилому віці.

Література: 1. Соціальна безпека: теорія та українська практика : монографія / І. Ф. Гнибіденко, А. М. Колот, О. Ф. Новикова та ін. ; за ред. І. Ф. Гнибіденка, А. М. Колота, В. В. Рогового. – К. : КНЕУ, 2006. – 292 с. 2. Сальникова Т. Пенсійне забезпечення: світовий досвід / Т. Сальникова // Вісник пенсійного фонду України. – 2008. – № 7. – С. 24–26. 3. www.mns.gov.ua. 4. www.ukrstat.gov.ua. 5. Закон України "Про загальнообов'язкове державне пенсійне страхування" № 1058-IV від 9 липня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua. 6. Закон України "Про недержавне пенсійне забезпечення" № 1057-IV від 9 липня 2003 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : www.rada.gov.ua.

УДК 330.4

Прокопович С. В.

ПИТАННЯ РОЗВИТКУ СИСТЕМИ НЕДЕРЖАВНОГО ПЕНСІЙНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ В УМОВАХ КРИЗИ

Анотація. Розглянуто роль недержавних пенсійних фондів у процесі подолання кризи в Україні. Визначено основні системні проблеми недержавного пенсійного забезпечення та шляхи їх подолання.

Аннотация. Рассмотрена роль негосударственных пенсионных фондов в процессе преодоления кризиса в Украине. Определены основные системные проблемы негосударственного пенсионного обеспечения и пути их преодоления.

Annotation. The role of pension funds in process of crisis management in Ukraine is analyzed. The basic problems of pension provision system are defined and the solution ways are grounded.

Ключові слова: недержавне пенсійне забезпечення, актуарний дефіцит.

Основною метою системи пенсійного забезпечення є гарантування достойного рівня життя громадянам, які протягом свого трудового стажу сплачували пенсійні внески.

© Прокопович С. В., 2010